

träsnittet är skrivet: »Rasbo västra kyrkedör» (B 539: »Västra kyrkodör»; L 290: »V. kyrkodörren»). — Anders Celsius har granskat inskriften i juli 1726: »Rasbo i Kyrkiedören som en dhel af stenen betäcker.» — Gustaf Floderus anmärker: »'I westre kyrkiedören' har Peringsköld förmodligen ment bredevid Norra dören, ty i wester finnes ingen annan dörr. Nu är stenen för de öfverlaggade Tegelstenarne nästan påsmetade murbruket osynlig.» Detsamma upprepas av Ali Floderus 1848. — Runstenen omtalas icke i kyrkoinventariet 1829, och den saknas hos Dybeck. I *UFT* h. 2 (1872) meddelas, att den »finnes qvar»: sannolikt beror detta på en uppgift i Beskrivningen till Geologiska kartbladet »Rånäs» (1868), vilken uppgift emellertid av allt att döma avser U 1002. Stenen har förgäves sökts 1942 och 1950.

Den synliga delen av stenen har haft en höjd 1,60 m., största bredd (nedtill) omkr. 1,35 m. Stenen har varit bredast nedtill och avsmalnadt uppåt; den har alltså haft triangelform. Inskriftsbandet har varit lagt utefter stenens kanter, i form av en båge, med en tvärbalk förenande de båda bågändarna. I fältet innanför inskriftsramen har upptill funnits ett likarmat kors och nedtill två stora spiraler. Mellan dessa och den nedre korsarmen två små hjärtliknande figurer. Dessa på en runsten högst ovanliga bilder ha lockat Peringskiöld till följande tolkning: »Doch synes de inom en Skiöld uthritade hiärtan uthwisa den framledne döde --- warit af en förnäm och Ridderlig Slächt.» J. G. Liljegren har i stället tänkt sig en symbolisk tolkning: »2:ne hjertan, wända från jorden och på spänstiga fjädrar höjda åt korset, mot hwilket de dragas med en gnistrande framfart.»

Inskrift (enligt B 539):

histni ... ki ... sap - t - hluraka spitrlunkhp

5 10 15 20 25 30

Såsom redan Liljegren har anmärkt, ger inskriften icke någon mening.

1001. Rasbo kyrka.

Litteratur: B 536, L 291. J. Peringskiöld, *Monumenta* 2, bl. 140; *UFT* h. 2 (1872), s. 49; B. Bergman, *Uppländsk run- och bildstensristning* (1948), s. 17 f.

Avbildning: Osig. träsnitt i Peringskiölds *Monumenta* och B 536 (återgivit av B. Bergman a. a. s. 17).

Stenen fanns enligt anteckning på träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* i »Rasbo Kyrkemur norr», d. v. s. på kyrkans norra sida (B 536 och L 291: »I Kyrkomuren»). I en förteckning över

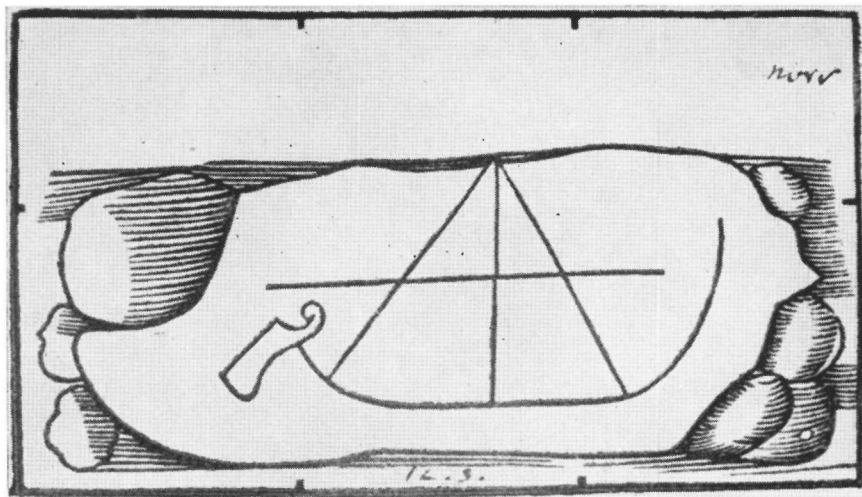

Fig. 155. U 1001. Rasbo kyrka. Efter B 536.

»Uplands Runestenar» (*Monumenta* 1, n:r 28) upptages: »Norra Kyrkiewäggen ett skiep 1 st.» Senare uppgifter saknas, och stenen är f. n. oåtkomlig under rappningen, då man icke närmare känner dess plats.

Ristningen utgöres av en enkel teckning av ett skepp. B. Bergman jämför den med skeppsbilder på mynt, funna bl. a. på Björkö och enligt S. Lindqvist tillhörande början av 800-talet. »Det är alltså icke orimligt, att skeppsbilden på stenen i Rasbo kyrka skulle kunna hänföras till ungefär samma tid.»

1002. Rasbo kyrka.

Pl. 43.

Litteratur: G. Ahlbin i Upsala Nya Tidning ¹⁹/₆ 1923, brev till riksantikvarien S. Curman ³/₁ 1927 (ATA); B. Bergman, Inventering av fasta fornminnen i Rasbo sn ¹⁰/₆ 1925, med tillägg ²⁷/₆ och ⁷/₁₂ 1926 (ATA).

Äldre avbildning: B. Bergman, teckning 1925 (ATA).

Ett fragment av en runsten står uppställt i södra vapenhuset, mot södra väggen.

Stenen har tidigare legat i golvet vid norra kyrkdörren, strax innanför tröskeln. Den omtalas första gången av Dybeck, i hans reseberättelse 1866: »Af de flere runstenar som funnits i Rasbo kyrka, återstår nu bara en — ett stycke, liggande i norra kyrkdörren.» Dybeck har tydligen ansett fragmentet för obetydligt för att medtagas i *Sveriges runurkunder*. Säkerligen är det denna sten (icke U 1000, såsom författaren, E. Sidenbladh, tror), som avses med följande uppgift i Beskrivningen till Geologiska kartbladet »Rånäs» (1868): »strax inom norra kyrkoporten ligger en nätt sten.» Senare (1923) har den uppmärksamats och anmälts av hr G. Ahlbin, Skeke. År 1925 upptogs den ur golvet och ställdes på sin nuvarande plats.

Rödgrå, finkornig granit. Höjd 0,50 m., bredd 0,86 m. Fragmentet utgör fotstycket av en runsten med ett par runor bevarade. Ytan är hårt sliten och jämn.

Inskrift:

... - shi ...

1003. Frötuna, Rasbo sn.

Pl. 44.

Litteratur: G. Ahlbin i Upsala Nya tidning ¹⁹/₆ 1923; Stockholmstidningen ¹⁰/₁₀ 1926, Svenska Dagbladet ¹⁸/₁₁ 1926; B. Bergman, Inventering av fasta fornminnen i Rasbo sn, tillägg d. ²⁷/₆ 1926 och ⁷/₁₂ 1926 (ATA), Uppländsk run- och bildstensristning (1948), s. 77 f.

Äldre avbildning: B. Bergman foto (ATA; reprod. i: Bergman, Uppländsk run- och bildstensristning, s. 77 f., fig. 50—51).

Två runstensfragment, troligen tillhörande samma sten, nu upplagda på en bergshöjd i Frötuna park, omkr. 500 m. SSÖ om huvudbyggnaden.

De båda fragmenten omtalas första gången i en tidningsartikel 1923 av Riksantikvariens ombud, f. faktorn i Stockholms Dagblad G. Ahlbin. Det ena (A) låg då i grunden till en källare i trädgården vid Frötuna, det andra (B) fanns på gräsplanen framför herrgårdsbyggnaden 30 m. från en uthusflygel. Det hade några år tidigare påträffats under golvet i en lada, den s. k. Västlöttsflygeln. År 1926 togs fragmentet A ut ur källarväggen; efterforskningar gjordes efter andra delar av runstenen, men utan resultat. Båda fragmenten fördes då till sin nuvarande plats, där de äro uppställda tillsammans med U 1004.

Ljusgrå granit; fragmentet A har en rödaktig färgskiftning. Fragmentet A 0,72 × 0,32 m. Tjocklek 0,60 m. Ytan är ganska ojämn. Ristningen är tydlig. Fragmentet B 0,41 × 0,52 m. Tjocklek 0,44 m. Ytan är slät och jämn, delvis nästan som slipad. Ristningen djupt huggen och tydlig.